

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Савицька І.М.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри іноземної
філології та перекладу

“ ____ ” _____ 2025 р. протокол № 12 від “10” червня 2025 р.
Завідувач кафедри ____ Амеліна С.М.

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
Гольцова М.Г.

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»
Зуєнко Н.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАКТИЧНИЙ КУРС УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ПОЛЬСЬКОЇ)»

Галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність: В11.041 «Філологія» (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
В11.043 «Філологія» (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)
Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна»
«Німецька мова та друга іноземна»
Факультет: гуманітарно-педагогічний
Розробник: доцент кафедри іноземної філології і перекладу, PhD Захуцька О.В.

Опис навчальної дисципліни

«Практичний курс усного перекладу другої іноземної мови (польської)» є практичним курсом, який входить до циклу фахової підготовки, є вибірковою дисципліною та вивчається студентами на 2 курсі протягом 2 семестру. Основною формою навчання є практичні заняття. Метою курсу є підготовка перекладача високої кваліфікації, здатного виконувати усі основні види перекладу різножанрових текстів, набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для перекладацької діяльності, формування високої перекладацької компетенції, засвоєння основ теорії та практики усного перекладу, всебічна підготовка перекладача-філолога, розвиток мовної та культурної компетенції; розширення спеціальних екстралінгвістичних знань, умінь працювати зі словниками, автоматичними перекладачами, уміння працювати в екстремальних умовах дефіциту часу та швидко знаходити оптимальний варіант перекладу.

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»	
Спеціальність	В «Філологія»	
Спеціалізація	B11.041 «Філологія» (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) B11.043 «Філологія» (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	—	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	не передбачено навчальним планом

Семестр	4	—
Лекційні заняття	—	—
Практичні, семінарські заняття	60 год.	—
Лабораторні заняття	—	—
Самостійна робота	120 год.	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	—

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетентностей студентів шляхом їхнього залучення до виконання професійно орієнтованих завдань, формування інтерактивних вмінь і навичок усного та писемного мовлення з послідовним удосконаленням кожного окремого виду мовленнєвої діяльності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 13. Здатність до здійснення аспектного перекладу текстів аграрного спрямування в польсько-українській мовній парі з дотриманням лексико-граматичних норм та жанрово-стилістичних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. Знати основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів аграрної сфери; уміти виконувати аспектний переклад текстів аграрного спрямування.

ПРН 21. Уміти використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, різні цифрові інструменти перекладача, а також послуговуватися прийомами забезпечення якості перекладу.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Предмет теорії перекладу.													
Основні типи лексико-граматичних та лексико-семантичних трансформацій у перекладі													
Тема 1. Предмет теорії перекладу, її місце серед інших гуманітарних дисциплін. Слово та його дефініція для перекладознавства	1	14		4			10						
Тема 2. Мовні форми та значення і позамова ситуація при перекладі. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу. Інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів	2-3	21		6			15						
Тема 3. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад	3-4	16		6			10						

буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Рівні еквівалентності													
Тема 4. Переклад термінологічної лексики. Типи неологізмів та їхній переклад. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Відмінкові форми, їх використання і переклад рідною мовою	5-6	21		6			15						
Тема 5. Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Особливості перекладу дієслів. Категорія часу, виду й способу дієслова і модальності. Переклад безособових і неозначено-особових речень	6-7	16		6			10						
Модульна контрольна робота 1	8	2		2									
Разом за змістовим модулем 1		90		30			60						
Змістовий модуль 2. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Специфіка перекладу текстiв рiзних жанрiв													
Тема 1. Особливості перекладу стійких словосполучень. Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі висловлювань	8-9	14		4			10						
Тема 2. Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі іноземною мовою	9-10	21		6			15						
Тема 3. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Стилiстична та прагматична характеристика тексту як цiлого та її вiдтворення у перекладі	11-12	16		6			10						
Тема 4. Лексичнi, термiнологiчнi та жанрово-стилiстичнi проблеми науково-технiчного перекладу.	12-13	21		6			15						

Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах													
Тема 5. Переклад термінів. Науково-технічні терміни та труднощі їхнього перекладу. Міжгалузева та внутрішньо галузева омонімія термінів і переклад	14-15	16		6			10						
Модульна контрольна робота 2	15	2		2									
Разом за змістовим модулем 2		90		30			60						
Усього годин		180		60			120						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Предмет теорії перекладу. Основні типи лексико-граматичних та лексико-семантичних трансформацій Тема 1. Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Роль перекладу в розвитку світової культури, взаємозбагачення культур та зміцнення міжнародних зв'язків. Короткий огляд з історії вітчизняного і зарубіжного перекладознавства. Слово та його дефініція для перекладознавства	4
2	Тема 2. Мовні форми та значення і позамовна ситуація при перекладі. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу. Інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів.	6
3	Тема 3. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності.	6
4	Тема 4. Переклад термінологічної лексики. Типи неологізмів та їхній переклад. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Відмінкові форми, їх використання і переклад рідною мовою.	6
5	Тема 5. Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Особливості перекладу дієслів. Категорія часу, виду й способу дієслова і модальності. Переклад безособових речень.	6
6	Змістовий модуль 2. Стилистичні та прагматичні проблеми перекладу. Специфіка перекладу текстів різних жанрів Тема 1. Особливості перекладу стійких словосполучень. Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі висловлювань.	4

7	Тема 2. Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі іноземною мовою.	6
8	Тема 3. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Стилiстична та прагматична характеристика тексту як цiлого та її вiдтворення у перекладi.	6
9	Тема 4. Лексичнi, термiнологiчнi та жанрово-стилiстичнi проблеми науково-технiчного перекладу. Спецiальнi значення загальнонародних слiв у науково-технiчних текстах.	6
10	Тема 5. Переклад термiнiв. Науково-технiчнi термiни та труднощi їхнього перекладу. Мiжгалузева та внутрiшньо галузева омонiмiя термiнiв i переклад.	6
	Усього за курс	60

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Предмет теорії перекладу. Основні типи лексико-граматичних та лексико-семантичних трансформацій Тема 1. Загальна інформація про курс усного перекладу. Різні підходи до трактування усного перекладу. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	10
2	Тема 2. Лексико-граматичні аспекти перекладу. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу.	15
3	Тема 3. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу. Класифікація, походження та вживання омонімів у польській мові.	10
4	Тема 4. Переклад термінологічної лексики. Типи неологізмів у польській мові та їхній переклад. Багатофункціональні службові слова та способи їхнього перекладу.	15
5	Тема 5. Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Особливості перекладу дієслів. Дійсний, умовний та наказовий спосіб – функціональне застосування під час перекладу.	10
6	Змістовий модуль 2. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Специфіка перекладу текстiв рiзних жанрiв Тема 1. Особливості перекладу фразеологізмів у польській та українській мовах.	10
7	Тема 2. Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі іноземною мовою.	15
8	Тема 3. Трансформації в процесі перекладу: стилістично та суб'єктивно обумовлені трансформації.	10
9	Тема 4. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад абревіатур та скорочень.	15
10	Тема 5. Характерні особливості професійного перекладу. Міжгалузева та внутрішньогалузева омонімія термінів. Переклад складних речень.	10
	Усього за курс	120

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт, проектів;

- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Предмет теорії перекладу. Основні типи лексико-граматичних та лексико-семантичних трансформацій у перекладі		
Тема 1. Предмет теорії перекладу, її місце серед інших гуманітарних дисциплін. Слово та його дефініція для перекладознавства		10
Тема 2. Мовні форми та значення і позамовна ситуація при перекладі. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу. Інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів.		15
Тема 3. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Рівні еквівалентності.		10
Тема 4. Переклад термінологічної лексики. Типи неологізмів та їхній переклад. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Відмінкові форми, їх використання і переклад рідною мовою.		15
Тема 5. Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Особливості перекладу дієслів. Категорія часу, виду й способу дієслова і модальності. Переклад безособових і неозначено-особових речень.		10
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модуль 1		100

Модуль 2. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Специфiка перекладу текстiв рiзних жанрiв		
Тема 1. Особливостi перекладу стiйких словосполучень. Взаємозалежнiсть синтаксичних i лексико-семантичних перетворень при перекладi висловлювань.		10
Тема 2. Способи пiдкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання iнверсiї в реченнi при перекладi iноземною мовою.		15
Тема 3. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Стилiстична та прагматична характеристика тексту як цiлого та її вiдтворення у перекладi.		10
Тема 4. Лексичнi, термiнологiчнi та жанрово-стилiстичнi проблеми науково-технiчного перекладу. Спецiальнi значення загальнонародних слiв у науково-технiчних текстах.		15
Тема 5. Переклад термiнiв. Науково-технiчнi термiни та труднощi їхнього перекладу. Мiжгалузева та внутрiшньо галузева омонiмiя термiнiв i переклад.		10
Самостiйна робота 2		10
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модуль 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Залiк		30
Усього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{залiк}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцiнювання знань здобувача вищої освiти

Рейтинг здобувача вищої освiти, бали	Оцiнка за нацiональною системою (екзамени/залiки)
90-100	вiдмiнно
74-89	добре
60-73	задовiльно
0-59	незадовiльно

8.3. Полiтика оцiнювання

Полiтика щодо деделайнiв та перескладання	Роботи, якi здаються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку. Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу лектора за наявностi поважних причин (наприклад, лiкарняний).
Полiтика щодо академiчної доброчесностi	Списування пiд час контрольних робiт та екзаменив забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв). Реферати повиннi мати коректнi текстовi посилання на використану лiтературу.
Полiтика щодо вiдвiдування	Вiдвiдування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, мiжнародне стажування) навчання може вiдбуватись iндивiдуально (в онлайн формi за погодженням iз деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=620>;
- посилання на цифрові освітні ресурси:
 - ✓ <https://odmiana.net/>
 - ✓ www.sjp.pwn.pl
 - ✓ www.translationcentral.com
 - ✓ www.translationdirectory.com
 - ✓ www.translatorscafe.com
 - ✓ www.wsjp.pl
 - ✓ <https://www.youtube.com/@TEDx>
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Baker M. (red.). Routledge Encyclopedia of Translation Studies. Londyn i Nowy Jork, 1998-2019.
2. Lipińska E., Dąbska E.G. Kiedyś wrócisz tu..., cz. I: Gdzie nadwiślański brzeg. Wyd. 2. Kraków: Universitas, 2022. 282 s.
3. Lipińska E., Dąbska E.G. Kiedyś wrócisz tu..., cz. II: By szukać swoich dróg i gwiazd. Wyd. 2. Kraków: Universitas, 2023. 292 s.
4. Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Red. U. Dąbska-Prokop, Częstochowa, 2000.
5. Pieńkos J. Podstawy przekładoznawstwa. Od teorii do praktyki. Kraków: Zakamycze, 2003. 496 s.
6. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
7. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. К.: Академія, 2019. 280 с.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. 5-те вид., випр і доп. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
9. Мацегора І.Л. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійної програми «Слов'янський переклад та міжкультурні комунікації». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. 97 с.
10. Ташенко Г.В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу : конспект лекцій. Харків, 2021. 165 с.
11. Яручик В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у перекладі на українську мову. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей; Київ Луцьк Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.